

Motion till riksdagen 2019/20:277

av **Lars Thomsson (C)**

Katastroffond för jordbruket

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att staten bör utreda möjligheten att skapa en katastroffond för jordbrukets behov framgent och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Den svåra torkan sommaren 2018 är ett stort hot mot jordbrukets långsiktiga utveckling i Sverige. Nationellt beräknades kostnaden för torkan länge till ca 10 miljarder kronor. I slutändan landade kostnaden på ca 6,2 miljarder kronor enligt Jordbruksverkets beräkningar. En gynnsam höst räddade upp situationen till viss del, därav sjönk utfallet för förlusterna något.

De stora förlusterna riskerar att snabba på den stora omvandlingen som sker löpande i branschen. Strukturutvecklingen har varit brutal i Sverige sedan EU-inträdet 1995.

Gotland var extra hårt drabbat av torkan 2018. Bara på ön beräknades skördeförlusterna landa på ca 700–800 miljoner kronor. Exempelvis spannmålsskörden låg i snitt på ca 40 % jämfört med normalnivå. Effekterna av torkan är många och väldigt omfattande. Det drabbar främst de enskilda jordbruksföretagens ekonomi väldigt hårt. Idag finns det ca 800 heltidsjordbruk på Gotland, det innebär alltså i medeltal ca en miljon kronor i förlust per företag. Driftförluster tar erfarenhetsmässigt ofta ca 3–5 år att komma ifatt med. Därför riskerar 2018 års torra få stora negativa konsekvenser på framtidsinvesteringarna.

Vi ser idag att många stora jordbruksföretag runt om i Sverige som avvecklar sin produktion i förväg på grund av effekterna efter torkan sommaren 2018. Framöver är det rimligt att tro att liknande naturkatastrofer, både torra och översvämningar, kommer att inträffa mycket mera frekvent på grund av den tilltagande klimatförändringen.

Det kommer inte att fungera om en hel bransch känner att de står inför akuta konkurshot vart tionde år. Under sådana förutsättningar går det aldrig att bygga någon

framtidstro och investeringsvilja i jordbruket. Speciellt med tanke på att lönsamheten i branschen är väldigt pressad av import som konkurrerar på andra villkor.

För att lyckas öka den svenska livsmedelsproduktionen, som riksdagen enats om, behövs därför verktyg som kan hantera liknande situationer. Därför behöver staten, troligen ihop med branschen, skapa en katastroffond som kan undanröja de största förlusterna vid extrema väderförhållanden. Sannolikt behöver en sådan fond omfatta ca 2 förluster motsvarande 2018 års nivå, det vill säga i storleksordningen 15–20 miljarder kronor.

Med stöd i det ovan anförda bör därför riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening vad som anförts i motionen om att staten utreder och verkar för att tillskapa en katastroffond för jordbrukets behov framgent.

Lars Thomsson (C)